

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR
A PŘEDSEDKYNĚ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY

V Praze dne 12.9.2013
Čj. 434/2013-OD-SPZ/3

Věc: obv. Z. Š. - stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Městského soudu v Brně sp.zn. 11 T 240/2011

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného Z. Š.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27.3.2012 sp.zn. 4 To 103/2012, kterým bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto odvolání obviněného Z. Š. proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 2.2.2012 č.j. 11 T 240/2011-60.

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 2.2.2012 č.j. 11 T 240/2011-60 byl obviněný Z. Š. uznán vinným přečinem maření úkonu úředního rozhodnutí a vykázán podle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem.

Uvedeného přečinu se podle zjištění soudu dopustil tím, že nejméně od 8.6.2011 do 3.9.2011 v Brně a jinde se vyhýbal nástupu do výkonu trestu odnětí svobody ve výměře 12 měsíců, jež měl vykonat na základě usnesení Městského soudu v Brně ze dne 3.1.2011 sp.zn. 91 T 68/2007 o tom, že se vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody Městského soudu v Brně ze dne 11.8.2008 sp.zn. 91 T 68/2007, který nabyl právní moci dne 11.8.2008, přičemž k výkonu trestu měl nastoupit 8.6.2011, neboť do tohoto dne mu byl povolen odklad výkonu trestu odnětí svobody, kdy o tomto byl vyzooměn dne 24.5.2011, přičemž bez závažného důvodu nenastoupil výkon trestu, proto byl dne 15.6.2011 Městským soudem Brno vydán příkaz k dodání do výkonu trestu, který policejní orgán realizoval dne 3.9.2011, kdy byl podezřelý zajištěn v rámci silniční kontroly.

Rozsudek Městského soudu v Brně byl v zákonné lhůtě napaden odvoláním státního zástupce směřujícím v neprospěch obviněného do výroku o trestu a odvoláním obviněného, který jej zaměřil do výroku o vině i trestu. V odvolání obviněný zopakoval svoji obhajobu uplatněnou již v řízení před

soudem I. stupně, kdy uváděl, že vzhledem k tomu, že se dne 8.6.2011 do věznice dostavil, nemohlo v jeho případě dojít k naplnění subjektivní stránky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, tedy k zavinění ve formě úmyslu.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 27.3.2012 sp.zn. 4 To 103/2012 bylo odvolání obviněného i státního zástupce podle § 256 tr. řádu zamítnuto.

Obviněný uložený trest odnětí svobody vykonal v době od 3.9.2012 do 3.12.2012.

Usnesením odvolacího soudu byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1 a § 256 tr. řádu a v řízení předcházejícím v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. řádu ve vztahu k § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, v neprospěch obviněného Z. Š.

Podle § 2 odst. 5 tr. řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

Podle § 2 odst. 6 tr. řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody, nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 256 tr. řádu odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

Těmito zákonnými ustanoveními se však soudy důsledně neřídily.

Podle tzv. právní věty se obviněný Z. Š. dopustil tohoto trestného činu v alternativě, že mařil výkon rozhodnutí soudu tím, že bez závažného důvodu nenastoupil na výzvu soudu trest odnětí svobody. V posuzované věci jde ovšem o situaci, která neodpovídá takto vymezené právní větě. Podle popisu skutku se měl obviněný dopouštět vyhýbání se nástupu do výkonu trestu v době nejméně od 8.6.2011 do 3.9.2011, kdy po odkladu výkonu trestu, který mu byl povolen rozhodnutím soudu do 8.6.2011, bez vážného důvodu do věznice k výkonu trestu nenastoupil.

Sám obviněný se od počátku hájil tím, že po ukončení odkladu výkonu trestu se do věznice dobrovolně dostavil, a to ještě dne 8.6.2013 asi ve 23.50 hodin. Vzhledem k tomu, že neměl platný doklad totožnosti a výzvu k nástupu výkonu trestu odnětí svobody, nebyl do věznice přijat. Na svoji obhajobu dále uvedl, že výzvu k nástupu trestu měl pouze původní na den 12.4.2011, přičemž nová výzva, kterou požadovala vězeňská služba na den 8.6.2011, mu však doručena nebyla. Přes tyto skutečnosti, které nakonec potvrdila i vězeňská služba ve zprávě ze dne 6.9.2011, do výkonu trestu ve večerních hodinách dne 8.6.2011 nastoupil. Pro obviněného je nepochopitelné, že si vězeňská služba neověřila jeho totožnost a neumožnila mu tak nástup do výkonu trestu odnětí svobody, neboť ač se k výkonu trestu odnětí svobody dostavil a chtěl rozhodnutí soudu respektovat a trest nastoupit, pro odmítnutí vězeňskou službou byl následně trestně stíhán a pravomocně odsouzen.

Verzi obhajoby obviněného potvrzuje sdělení vězeňské služby ze dne 6.9.2011, ze které vyplývá, že se obviněný dne 8.6.2011 ve 23.30 hod. skutečně dostavil do věznice k nástupu výkonu trestu odnětí svobody, nebyl však přijat, neboť u sebe neměl platný doklad totožnosti a výzvu k nastoupení výkonu trestu odnětí svobody. Spisový materiál pak obsahuje toliko výzvu k nastoupení trestu ze dne 24.3.2011, ve které je obviněný vyzván, aby se dne 12.4.2011 v době od 8.00 do 16.00 hod. dostavil do věznice v Brně. Jak dále vyplývá ze spisového materiálu, dne 5.4.2011 obviněný doručil Městskému soudu v Brně žádost o odklad výkonu trestu, které tento soud usnesením ze dne 16.5.2011 č.j. 91 T 68/2007-249 vyhověl, a obviněnému výkon trestu odložil na dobu do 8.6.2011. V odůvodnění rozhodnutí soud obviněného zároveň upozornil, že pokud po uplynutí lhůty, po kterou mu byl povolen odklad trestu, nenastoupí do výkonu trestu bez vážného důvodu, vystaví se nebezpečí trestního stíhání pro přečin dle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku.

Konečně ani soud I. stupně v odůvodnění rozsudku nezpochybňuje, že se obviněný do věznice dne 8.6.2011 ve 23.30 hod. dostavil. Zdůraznil však, že podle usnesení Městského soudu v Brně sp. zn. 91 T 68/2007 měl obviněný nastoupit do věznice již dne 8.6.2011 do 16.00 hod. Tento jeho závěr ovšem nemá oporu ve spisovém materiálu, neboť obviněný nedostal novou výzvu k nástupu s přesným vymezením času nástupu, avšak poté, co mu byl původní nástup trestu odložen v souladu s poučením, výše zmiňovaného usnesení soudu o povolení odkladu výkonu trestu do 8.6.2011, kde však nebyl vymezen žádný konkrétní časový údaj, se předmětného dne do věznice k nástupu trestu skutečně dostavil. V další části dokazování se soud věnoval otázce povinnosti obviněného dostavit se do výkonu trestu odnětí svobody s platným dokladem totožnosti. Soud I. stupně tak dospěl k závěru, že obviněný nerespektoval podmínky nástupu výkonu trestu, do věznice se dostavil bez platných osobních dokladů, navíc až ve 23.30 hod. dne 8.6.2011, a dále již nevyvíjel činnost k získání platného dokladu totožnosti, čímž naplnil všechny znaky přečinu dle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku. Odvolací soud se s jeho závěry, že obviněný řádně, tj. včas a s platným dokladem totožnosti neuposlechl výzvy k nástupu výkonu trestu odnětí svobody, zcela ztotožnil.

Skutečnosti, na základě kterých je dovozována trestní odpovědnost obviněného, však nemají oporu v trestním zákoníku. První část právní věty hovoří o nenastoupení trestu odnětí svobody bez závažného důvodu na výzvu soudu. Ze skutkové podstaty přečinu dle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, tak nelze v žádném případě dovodit, že při nástupu výkonu trestu odnětí svobody musí mít odsouzený u sebe platný doklad totožnosti, resp. že musí splňovat další specifické, administrativně správní podmínky k nástupu trestu. Platný trestní zákoník postihuje toliko bezdůvodné nenastoupení či neoprávněné bránění nástupu výkonu trestu. Skutečnosti, o které soudy opřely svá rozhodnutí o vině obviněného Z. Š., tak nejsou pojmovým znakem přečinu dle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy

platném znění. Z důkazů založených ve spise pak jednoznačně vyplývá, že pokud by vězeňská služba dobrovolně příchozího obviněného přijala dne 8.6.2011 do výkonu trestu odnětí svobody, nebyl by následně vystaven trestnímu stíhání a pravomocně odsouzen. Fakt, že při nástupu do výkonu trestu odnětí svobody nesplnil podmínky NGRČ č. 50/2008, které však nejsou pojmovým znakem předmětné skutkové podstaty, nemůže být hodnoceno v neprospěch obviněného. Ze spisového materiálu navíc vyplývá, že se obviněný do věznice dostavil nikoli na základě výzvy soudu ze dne 24.3.2011, nýbrž na základě usnesení Městského soudu ze dne 16.5.2011 č.j. 91 T 68/2007 - 249, které žádné poučení o nutnosti předložení platného dokladu totožnosti neobsahuje. Pokud pak obviněný postrádal svůj občanský průkaz, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku Městského soudu v Brně, tato skutečnost mohla zakládat podezření ze spáchání přestupku podle § 16a zákona o občanských průkazech, ale nemohla v tomto konkrétním případě nalézt odraz v rovině trestně právní.

Na základě takto popsaných skutkových okolností pak vznikají pochybnosti o správnosti použité právní kvalifikace, resp. o tom, zda byla naplněna subjektivní stránka tedy zavinění ve formě úmyslu či zákonný znak přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, spočívající v maření výkonu rozhodnutí soudu tím, že bez závažného důvodu nenastoupil na výzvu soudu trest odnětí svobody. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že soudce je vázán zásadou zákonnosti a při svém rozhodování musí dodržet a náležitě uvážit všechny pojmové znaky trestného činu, a je vázán zněním zákona v tom směru, že nesmí nikoho odsoudit za čin, který nenaplní všechny znaky trestného činu vymezeného pomocí zákonné skutkové podstaty v trestním zákoně. Konečně již samotný úvod popisu skutku od nejméně 8.6.2011 vzbuzuje pochybnosti, neboť do 8.6.2011 měl obviněný pravomocným rozhodnutím povolen odklad výkonu trestu a nemohl se do této doby předmětné trestné činnosti vůbec dopustit. Soudy obou stupňů tedy nevěnovaly potřebnou pozornost všem otázkám významným pro právní posouzení jednání obviněného Z. Š.

Pochybení Krajského soudu v Brně, který rozhodoval o odvolání obviněného, je nutno spatřovat v tom, že nedůsledně a v rozporu s ustanovením § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal postup nalézacího soudu, který shledal správným. Svým postupem, kdy odvolací soud zamítl odvolání obviněného, navíc bez jakékoli věcné argumentace v odůvodnění usnesení, a aniž pro to existovaly zákonné předpoklady, jednal též v rozporu s ustanovením § 256 tr. řádu.

Z výše uvedených důvodů **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1/ podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 27.3.2012 sp.zn. 4 To 103/2012 byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1 a § 256 tr. řádu a v řízení předcházejícím rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 2.2.2012 č.j. 11 T 240/2011-60 v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. řádu ve vztahu k § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, v tehdy platném znění, v neprospěch obviněného Z. Š.,

2/ podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadená rozhodnutí zrušil a zrušil i všechna další rozhodnutí na ně obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,

3/ a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a Městskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [7 Tz 54/2013](#)